

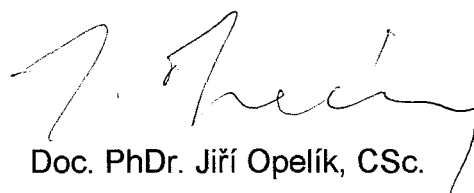
Oponentský posudek disertační práce Michala Kosáka *Oldřich Králík, textolog a editor (díla Petra Bezruče)*

Doktorand si zvolil relevantní téma: textologický aspekt bezručovského bádání Oldřicha Králíka (jež znamenalo v pojmání Bezručova díla převrat), aspekt zároveň implikující významnou kapitolu v dějinách poválečné české textologie, protože Králíkovo bádání iniciovalo několik desítek let trvající odbornou diskusi a probíhalo vlastně v jejím rámci. Doktorandova volba byla vedle toho samostatná i uvážlivá: adept textologie si zvolil téma, na němž se může hodně naučit, které svou složitou a nepřetržitě inovovanou problematikou klade na jeho reflexi značné nároky. Jim dostal. Jak se přesvědčujeme, bezpečně ovládl rozsáhlou materii (objevně přitom využil i materiálů z pozůstalosti některých účastníků odborné debaty). Orientuje se v bohaté literatuře předmětu (viz její obsáhlý soupis). Korektně popisuje a názorně evokuje drama Králíkova poznávacího procesu a citlivě jej analyzuje. Věrně jej také konfrontuje s názory ostatních badatelů. Pokouší se o metakritiku a snaží se dojít obecnějších závěrů, ať už se týkají novodobé bohemistické textologie jako takové, ať jsou „jen“ králíkovsky monografické. Zde je někdy doktorand limitován zvolenou základní perspektivou. Jeho dobývaným tajemstvím je v poslední instanci Králíkova datace Slezských písní, zatímco pro samého Králíka byla datace Slezských písní jen prostředkem k odhalení primárního tajemství, jímž byl sám básník P. B. Perspektiva doktorandova pohledu nedostačuje vždy komplexnímu obsahu perspektivy Králíkovy, takže doktorand je pak někdy nucen – podle mého názoru neoprávněně – vypomáhat si výtkami domnělých rozporů, návratů, paradoxů atp. V Králíkovi však vždy spolu s vědcem tkvěl i kritik – mnohdy míval esteticky hodnotící kritik dokonce navrch; vědní zájem vždy se u něho pojil s úchvatem múzickým; nikdy neustrnul na dosaženém poznání, ale jakkoliv byl proteovský (a pro oponenty těžko polapitelný), měl také své konstanty – na takovou šíři je označení „nápaditý“ (4) prostě chudičké. Zúžení perspektivy pohledu skrývá ostatně už samo základní vymezení tématu,

obsahující hermetické oddělení Králíkovy bezručovské textologie od jeho paralelních dlouhodobých textologických kampaní týkajících se Máchy, Nerudy a nejstarších našich legend; myslím, že toto záměrné a metodologicky pochopitelné zúžení stojí eo ipso v cestě doktorandovu proklamovanému úmyslu poznat i vyšší patra Králíkovy textologie – přijaté vymezení nemělo by se stávat okovem, zábranou k jeho zkusnému a funkčnímu přesahování. Při evokaci Králíkovy textologické kariéry neměl doktorand opominout její začátky, konkrétně (dosud nepojmenovaný) vliv Františka Novotného, Králíkova hlavního učitele na brněnské klasické filologii, odborníka mj. silně textologicky angažovaného a zřejmě předávajícího Králíkovi už na studiích letitou textologickou tradici oboru. Dítětem doby propadlé démonu teorie jeví se doktorand výtkami typu „Králík se příliš nezabývá obecnými základy své metody“ (28) a strachem z psychologismu a biografismu – ale jak by bez nich šlo například čelit aktualizovanému nařčení, že Bezruč Slezské písně ukradl učitel Petřovi? Formulační doktorandovo úsilí je diktováno zjevnou a úctyhodnou snahou po obsažnosti, věcnosti a přesnosti. Je přirozené, že vždy nedospělo k plynule sdělnému výrazu – někdy i kvůli mladistvě přehnané snaze o vědecky abruptní styl (která se například bojí vedlejších vět jako snad nevědecké rétoriky). Práce je sepsána pečlivě, jen s minimem překlepů a pravopisných (hlavně interpunkčních) pochybení.

Po mém soudu práce Michala Kosáka splňuje požadavky kladené na disertační práci ve vysoké míře.

Praha 16. 11. 2009

Doc. PhDr. Jiří Opelík, CSc.